

พันธุ์ยาง

เรียบเรียงโดย คารณิ เจริญสุข

ยางพาราถือเป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศไทย ทั้งนี้ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก รองมาได้แก่ อินโดนีเซียและมาเลเซีย ตามลำดับ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นและยางพารามีสมบัติที่ยางสังเคราะห์ไม่สามารถทดแทนได้ ทำให้ช่วงที่ผ่านมาความต้องการยางพาราเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ส่งผลให้ราคาของยางพาราสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นรัฐบาลจึงได้สนับสนุนการปลูกยางพาราในพื้นที่แห่งใหม่เพิ่มขึ้น (โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ซึ่งได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา ดังนี้

1. โครงการยางล้านไร่ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2546-2549) จัดสรรพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน 1,000,000 ไร่
2. โครงการยางล้านไร่ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2550-2553) จัดสรรพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน 1,000,000 ไร่
3. โครงการยางล้านไร่ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2554-2556) จัดสรรพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน 800,000 ไร่ (กำลังอยู่ในระหว่างการจัดสรรพื้นที่ แบ่งเป็น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 500,000 ไร่ ภาคเหนือ 150,000 ไร่ และภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้ จำนวน 150,000 ไร่)

นอกจากการเลือกพันธุ์ยางเพื่อให้ได้ผลผลิตที่สูง (ทั้งน้ำยางธรรมชาติและเนื้อไม้) แล้วควรพิจารณาปัจจัยอื่น เช่น ความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกยาง สภาพภูมิอากาศ โรคระบาด เป็นต้น

พันธุ์ยาง

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร มีหน้าที่ศึกษาวิจัย ปรับปรุง คัดเลือก และจัดทำคำแนะนำพันธุ์ยางให้กับเกษตรกร ซึ่งในปี พ.ศ. 2550 ทางสถาบันวิจัยยางได้คัดเลือกพันธุ์ยางแนะนำที่เหมาะสมกับพื้นที่ปลูกยางเดิมและพื้นที่ปลูกยางใหม่ โดยการแบ่งพันธุ์ยางเป็น 3 ชั้น

- พันธุ์ยางชั้น 1 เป็นพันธุ์ยางที่แนะนำให้เกษตรกรปลูกได้โดยไม่จำกัดพื้นที่ปลูก ทั้งนี้พันธุ์ยางแต่ละพันธุ์ที่แนะนำได้ผ่านการทดลองและศึกษาลักษณะต่างๆ มาแล้วอย่างละเอียด

- พันธุ์ยางชั้น 2 เป็นพันธุ์ยางที่แนะนำให้เกษตรกรปลูกได้โดยจำกัดพื้นที่ปลูก คือ ไม่เกินร้อยละ 30 ของพื้นที่ปลูกยางที่ถือครองอยู่ และแต่ละพันธุ์ควรปลูกไม่น้อยกว่า 7 ไร่ พันธุ์ยางในชั้นนี้ยังอยู่ในระหว่างการศึกษาลักษณะบางประการเพิ่มเติม ควรปลูกภายใต้คำแนะนำจากสถาบันวิจัยยาง

- พันธุ์ยางชั้น 3 เป็นพันธุ์ยางที่แนะนำให้เกษตรกรปลูกได้โดยจำกัดพื้นที่ปลูก คือ ไม่เกินร้อยละ 20 ของพื้นที่ปลูกยางที่ถือครองอยู่ และแต่ละพันธุ์ควรปลูกไม่น้อยกว่า 7 ไร่ พันธุ์ยางในชั้นนี้ยังอยู่ในระหว่างการศึกษาลักษณะบางประการเพิ่มเติม ควรปลูกภายใต้คำแนะนำจากสถาบันวิจัยยาง

การเลือกพันธุ์ยางเมื่อพิจารณาผลผลิต ซึ่งพันธุ์ยางที่แนะนำจะเป็นพันธุ์ยางเฉพาะพันธุ์ยางชั้น 1 และชั้น 2 โดยจะแบ่งพันธุ์ยางแนะนำตามผลผลิตเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

• กลุ่ม 1: ให้ผลผลิตน้ำยางสูง

พื้นที่ปลูกยางเดิม

พันธุ์ยางชั้น 1 - RRIT*251, RRIT 226, BPM 24, RRIM 600

พันธุ์ยางชั้น 2 - RRIT 218, RRIT 250, RRIT 319, RRIT 405, RRIT 406, RRIT 410, RRIT 411, RRIT 416, RRIT 3601, RRIT 3602, RRIT 3603, RRIT 3605, RRIT 3606, Haiken 2, PR 302, PR 305, RRIC 100, RRIC 101

พื้นที่ปลูกยางใหม่

พันธุ์ยางชั้น 1 - RRIT 408, RRIT 251, RRIT 226, BPM 24, RRIM 600

พันธุ์ยางชั้น 2 - RRIT 250, RRIT 319, RRIT 405, RRIT 406, RRIT 410, RRIT 411, RRIT 416, RRIT 3601, RRIT 3602, RRIT 3606, Haiken 2, PR 302, PR 305, RRIC 101

หมายเหตุ: * พันธุ์ยาง RRIT คือ พันธุ์ยางที่พัฒนาโดยสถาบันวิจัยยาง

• **กลุ่ม 2: ให้ผลผลิตทั้งน้ำยางและเนื้อไม้สูง (ปริมาตรเนื้อไม้ในส่วนลำต้น)**

พื้นที่ปลูกยางเดิม

พันธุ์ยางชั้น 1 - PB 235, PB 255, PB 260

พันธุ์ยางชั้น 2 - RRIT 312, RRIT 325, RRIT 403, RRIT 404, RRIT 407, RRIT 409, RRIT 412, RRIT 413, RRIT 3604, RRIT 3607, RRIC 121, RRII 203

พื้นที่ปลูกยางใหม่

พันธุ์ยางชั้น 1 - RRII 118, PB 235, PB 255, PB 260, RRIC 110

พันธุ์ยางชั้น 2 - RRIT 312, RRIT 325, RRIT 403, RRIT 404, RRIT 407, RRIT 408, RRIT 409, RRIT 412, RRIT 413, RRIT 3604, RRIT 3607, RRIC 121, RRII 203

• **กลุ่ม 3: ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูง**

พื้นที่ปลูกยางเดิม

พันธุ์ยางชั้น 1 - ฉะเชิงเทรา 50, AVROS 2037, BPM 1

พันธุ์ยางชั้น 2 - RRIT 401, RRIT 414, RRIT 415

พื้นที่ปลูกยางใหม่

พันธุ์ยางชั้น 1 - ฉะเชิงเทรา 50, AVROS 2037, BPM 1

พันธุ์ยางชั้น 2 - RRIT 401, RRIT 414, RRIT 415

นอกจากการพิจารณาเลือกพันธุ์ยางพาราเพื่อให้ได้ผลผลิตสูง (ไม่ว่าจะเป็นน้ำยางหรือเนื้อไม้) แล้ว ยังต้องพิจารณาถึงสภาพภูมิอากาศ (ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ) รวมถึงการระบาดของโรค และลักษณะพื้นที่เพาะปลูกด้วย ตารางที่ 1 เปรียบเทียบลักษณะที่สำคัญของพันธุ์ยางชนิดต่างๆ เมื่อใช้ระบบกรีตแบบกรีตครึ่งลำต้น วันเว้นวัน โดยบริเวณพื้นที่ปลูกยางเดิม จำนวนวันกรีต 129 ± 7 วัน ส่วนพื้นที่ปลูกยางใหม่ จำนวนวันกรีต 106 ± 7 วัน

นอกจากพันธุ์ยางดังกล่าวข้างต้น ทางสถาบันวิจัยยางได้เปิดตัวยางพันธุ์ใหม่ RRIT 408 (ขณะนี้กำลังขออนุมัติตั้งชื่อใหม่เป็น “พันธุ์เฉลิมพระเกียรติ 984” เนื่องในวาระครบรอบพระชนมพรรษา 84 พรรษา) โดยพัฒนามาจากลูกผสมของพันธุ์ยาง PB/5/51 กับพันธุ์ยาง RRIC 101 ในงาน 111 ปีแห่งการเรียนรู้อย่างพาราไทยเทิดไท้องค์ราชัน 84 พรรษา ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง อ.ปะเหลียน จ.ตรัง เมื่อวันที่ 28-30 เมษายน 2554 ที่ผ่านมา

ยางพันธุ์ใหม่นี้มีจุดเด่นที่ทนแล้งได้ดี ปลูกง่าย โตไว ให้น้ำยางสูง มีความต้านทานสูงต่อโรคระบาด (ใบร่วงไฟทอปโทรา และใบจุดก้างปลา) และมีความต้านทานปานกลางต่อลม โรคราแป้ง โรคเส้นดำ และราสีชมพู (ผ่านแปลงทดลองของศูนย์วิจัยยางหนองคายและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรบุรีรัมย์ตั้งแต่เริ่มทดลองปลูกในแปลงทดลองประมาณ 15 ปี จนถึงการเปิดกรีตใช้ระยะเวลาประมาณ 25 ปี)

จากข้อมูลจากวารสารยางพารารายงานว่า ยางพาราพันธุ์ RRIT 408 นี้ ซึ่งได้ทดลองในพื้นที่ปลูกยางใหม่เป็นเวลา 8 ปี จะให้ผลผลิตเนื้อยางแห้งเฉลี่ย 352 กิโลกรัมต่อไร่ และให้ผลผลิตสะสม 2,819 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใช้ระบบกรีตครึ่งลำต้น วันเว้นวัน จำนวนวันกรีต 108 ± 8 วัน ทั้งนี้ไม่แนะนำให้กรีตถี่มากกว่าวันเว้นวัน เพราะจะทำให้เปลือกต้นยางแห้งมาก ส่วนข้อจำกัดพื้นที่ปลูกนั้น ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น

นอกจากพันธุ์ยางที่ทางสถาบันวิจัยยางได้แนะนำแล้ว ยังมีพันธุ์ยางที่มีการพัฒนาโดยบริษัทเอกชน ได้แก่ ยางพันธุ์ JVP 80 ซึ่งพัฒนาโดยบริษัทเจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพีช จำกัด (ซีพีเอส) ในเครือเจริญโภคภัณฑ์ (ซีพี) ร่วมกับเกษตรกรจังหวัดตรัง และมีรายงานว่า ยางพันธุ์นี้ให้น้ำยางสูงเฉลี่ยไร่ละ 500 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และน้ำยางมีความเข้มข้นสูงเฉลี่ยร้อยละ 40-45

ตัวอย่างพันธุ์ยางพาราจากประเทศต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบลักษณะที่สำคัญของพันธุ์ยางแนะนำ

พันธุ์ยาง	ผลผลิต น้ำยาง (กก./ไร่/ปี) ¹	ผลผลิต น้ำยาง (กก./ไร่/ปี) ²	ผลผลิต เมื่อเริ่ม (ค.บ.ม/ไร่) ³	ผลผลิต เมื่อไม่ (ค.บ.ม/ไร่) ⁴	ความต้านทานโรค				การปลูกในพื้นที่ที่มีข้อจำกัด			
					ใบร่วง ไฟทอปโทรา	ราแป้ง	ใบจุดมุม	เส้นดำ	ราสีชมพู	ลาดชัน	หน้าดินชั้น น้ำใต้ดินสูง	ระดับ น้ำใต้ดินสูง
พันธุ์ยางให้ผลผลิตน้ำยางสูง												
RRIT 251	462 (10 ปี)	333 (5 ปี)	-	-	3	3	3	2	3	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ
RRIT 226	425 (9 ปี)	284 (9 ปี)	-	-	3	3	3	3	3	ได้	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ
BPM 24	344 (10 ปี)	258 (9 ปี)	-	-	2	3	3	2	3	ได้	ได้	ได้
RRIM 600	297 (10 ปี)	240 (9 ปี)	-	-	3	3	3	4	5	ได้	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ
พันธุ์ยางให้ผลผลิตทั้งน้ำยางและเนื้อไม้สูง												
PB 235	329 (10 ปี)	300 (9 ปี)	24.1 (19 ปี)	24.0 (18 ปี)	4	4	4	3	2	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ
PB 255	324 (10 ปี)	ไม่แนะนำ	24.7 (19 ปี)	-	3	3	4	3	4	ได้	ได้	ได้
PB 260	330 (10 ปี)	ไม่แนะนำ	24.1 (19 ปี)	-	2	3	3	2	2	ได้	ได้	ได้
RRIC 110	341 (10 ปี)	289 (9 ปี)	27.3 (21 ปี)	22.2 (18 ปี)	2	4	3	3	4	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ
พันธุ์ยางให้ผลผลิตเนื้อไม้สูง												
อะเวโรสเทรา 50	-	-	18.4 (6 ปี)	12.0 (9 ปี)	3	3	2	-	2	-	-	-
AVROS 2037	-	-	31.0 (20 ปี)	12.6 (10 ปี)	4	3	2	-	3	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ	ไม่แนะนำ
BPM 1	-	-	30.3 (20 ปี)	22.1 (18 ปี)	3	3	3	-	-	ได้	ได้	ได้

¹ ผลผลิตน้ำยางในพื้นที่ปลูกยางเดิม (จำนวนปีกรีตเฉลี่ย)

² ผลผลิตน้ำยางในพื้นที่ปลูกยางใหม่ (จำนวนปีกรีตเฉลี่ย)

³ ผลผลิตเนื้อไม้ในพื้นที่ปลูกยางเดิม (อายุต้นยาง)

⁴ ผลผลิตเนื้อไม้ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ (อายุต้นยาง)

⁵ ความต้านทานโรค 1 = ต่ำมาก 2 = ต่ำ 3 = ปานกลาง 4 = ค่อนข้างสูง 5 = สูง

ตารางที่ 2 ตัวอย่างพันธุ์ยางจากประเทศต่างๆ

พันธุ์ยาง	ประเทศ
RRIT	ไทย
KRS	ไทย
RRIM	มาเลเซีย
PB	มาเลเซีย
BP	มาเลเซีย
RRII	อินเดี
HP	อินเดี
PR	อินโดนีเซีย
GT	อินโดนีเซีย
Tjir	อินโดนีเซีย
RRIC	ศรีลังกา
Hil	ศรีลังกา
Mil	ศรีลังกา
SCATC	จีน
Haiken	จีน
MDX	กัวเตมาลา
CD	กัวเตมาลา
CDC	กัวเตมาลา
GU	กัวเตมาลา
FDR	ไลบีเรีย
TP	บราซิล
MDF	เปรู

พื้นที่การปลูกยาง

ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางเป็นอันดับสองรองจากประเทศอินโดนีเซีย โดยประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกประมาณ 16 ล้านไร่ และมีผลผลิตน้ำยางเฉลี่ย 278 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี การแบ่งพื้นที่ปลูกยางในประเทศไทยจะมีเกณฑ์ ดังนี้

1. **พื้นที่ปลูกยางเดิม** (พื้นที่ทางภาคใต้ 14 จังหวัด และภาคตะวันออก 3 จังหวัด)

- **ภาคใต้ฝั่งตะวันตก** (พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝน 2,000-5,000 มิลลิเมตรต่อปี)

พันธุ์ยางที่แนะนำ ได้แก่

- พันธุ์ยางกลุ่ม 1: RRIT 251, RRIT 226, BPM 24
- พันธุ์ยางกลุ่ม 2: PB 260, RRIC 110
- พันธุ์ยางกลุ่ม 3: ฉะเชิงเทรา 50, BPM 1

- **ภาคใต้ตอนกลาง** (พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝน 1,800-2,600 มิลลิเมตรต่อปี) สามารถปลูกยางได้ทุกพันธุ์ที่แนะนำ

- **ภาคใต้ตอนใต้** (พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝน 2,000-3,000 มิลลิเมตรต่อปี) พันธุ์ยางที่แนะนำ ได้แก่

- พันธุ์ยางกลุ่ม 1: RRIT 251, RRIT 226, BPM 24, RRIM 600
- พันธุ์ยางกลุ่ม 2: PB 260
- พันธุ์ยางกลุ่ม 3: ฉะเชิงเทรา 50, AVROS 2037, BPM 1

- **ภาคใต้บริเวณเขตชายแดน** (พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝน 2,500-3,000 มิลลิเมตรต่อปี) พันธุ์ยางที่แนะนำ ได้แก่

- พันธุ์ยางกลุ่ม 1: RRIT 251, RRIT 226, BPM 24
- พันธุ์ยางกลุ่ม 2: PB 235, PB 260, RRIC 110
- พันธุ์ยางกลุ่ม 3: ฉะเชิงเทรา 50, BPM 1

- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง** (พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝน 1,200-1,500 มิลลิเมตรต่อปี) สามารถปลูกยางได้ทุกพันธุ์ที่แนะนำ

- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** (พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝน 2,500-3,000 มิลลิเมตรต่อปี) พันธุ์ยางที่แนะนำ ได้แก่

- พันธุ์ยางกลุ่ม 1: RRIT 251, RRIT 226, BPM 24
- พันธุ์ยางกลุ่ม 2: PB 235, PB 260, RRIC 110
- พันธุ์ยางกลุ่ม 3: ฉะเชิงเทรา 50, BPM 1

2. **พื้นที่ปลูกยางใหม่** (พื้นที่ทางภาคเหนือ 17 จังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด) แบ่งตามปริมาณน้ำฝน ดังนี้

- **พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝนมากกว่า 1,600 มิลลิเมตรต่อปี** (ค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำฝน 1,600-2,400 มิลลิเมตรต่อปี) พันธุ์ยางที่แนะนำส่วนใหญ่สามารถปลูกได้ ยกเว้นพันธุ์ PB 255 และ PB 260

- **พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝนต่ำกว่า 1,600 มิลลิเมตรต่อปี** (ค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำฝน 1,056-1,599 มิลลิเมตรต่อปี) พันธุ์ยางที่แนะนำส่วนใหญ่สามารถปลูกได้ ยกเว้น พันธุ์ PB 255 และ PB 260 แต่ถ้าพื้นที่ปลูกมีการระบาดของโรคราแป้งไม่ควรปลูกยางพันธุ์ RRIT 226 และ PB 235 และถ้าพื้นที่ปลูกเป็นดินลูกรัง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่ควรปลูกยางพันธุ์ RRIT 251 และ BPM 24

การเลือกพันธุ์ยางที่ปลูกในแต่ละพื้นที่ให้ได้ผลผลิตตามต้องการนั้น ผู้ปลูกต้องพิจารณาผลผลิตที่ต้องการ (ไม่ว่าจะเป็นน้ำยางหรือเนื้อไม้) และยังต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ด้วย เพราะยางแต่ละพันธุ์มีความเหมาะสมในพื้นที่ปลูกที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ปลูกยางเดิมในภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือพื้นที่ปลูกยางใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง

1. ข้อมูลวิชาการยางพารา สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2553
2. เอกสารวิชาการยางพารา กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2547
3. สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, วารสารยางพารา, 32(1), มกราคม-มีนาคม 2554.
4. Garcai, D. and etal., "Selection of rubber clones for resistance to south Amerucan leaf blight and latex yield in the germplasm of the Michelin plantation of Bahia (Brazil)" *J. Rubb. Res.*, **7(3)**, 188-198, 2004.
5. Vinod, K.K. and etal., "Temporal stability of growth and yield among Hevea genotypes introduced to a non-traditional rubber growing region of peninsular India, *Ann. For. Res.*, **53(2)**, 107-115, 2010.
6. <http://web.ku.ac.th/agri/rubber/rubber05-11.htm>
7. www.thairath.com
8. www.komchadluek.net